

VESZPRÉMMEGYEI ÚJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évről 12 kor. Fél évről 6 kor.
Negyed évről 3 kor. Egy hónapra 1 kor.

Elkészítik, tanítják, közsegi jegyzők 8 koronánál kapják a lapot.

Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítatnak.

Jobbra-balra.

Polónyi, az örökifjú Polónyi is hozzászólt a dolgokhoz s amit soha sem mertünk róla feltételezni — igazat is mondott. (Az is szócskát ezuttal sem mellőzhetjük.) Régi harci harsonáját bedugaszolta, s most az engesztelékenység és megértés lágy hurjait pengette. Magát pedig felkínálta békeangyalnak.

Vajjon mit szól ehhez Vázsonyi az általános titkos rádixának tanulmányozása közben?

Polónyi, a veterán harcos *békét* hirdet, mi lehet ennek az oka? Ugy halljuk, hogy Vázsonyi küldött is üzenetet neki Balatonfüredről, amely így szólt:

— Már megint kezdted?

A stabilitás elve.

Annyira elsőrangú fontossággal bíró kérdésnek tartjuk most azt, hogy ki legyen Veszprém vármegye alispánja, hogy legutóbbi két, e tárgyról írott vezércikkünkkel ez ügyet — mint re bene gesta — a magunk részéről elintéztünk nem tekinthetjük. Napirinden kell azt tartanunk már csak azért is, hogy a vármegye közönségének érdeklődését ébren tartsuk mindaddig, amíg törvényadta jogát nem érvényesítette s a vármegye élére arra való vezetőt nem állított.

Nem tehetjük ezt úgy, hogy a jelöltek személyétől elvonatkozunk. S mert nem tehetjük, mi sem természetesebb, hogy minden olyan szempontot kidomborítsunk, amit meggyőződésünk szerint különösen meg kell fontolni azoknak, akik szavazatukkal az alispánság sorsát a jövő hónapban eldöntik.

A már általunk felhozott szempontokon kívül most még egy és pedig igen nagy horderejű momentumra hívjuk fel a megyebizottsági tagok figyelmét. És pedig a *stabilitás* elvére.

Emlékezetünkben lehet még valamennyiünknek, hogy Veszprém vármegye közönsége ezt az elvet vallotta évtizedek óta csaknem minden törvényhatósági tisztviselőnek, különösen azonban az alispánoknak választásánál. Véghely Dezső alispán elhalálózásával a közvetlenül utána következő központi tisztviselőt: Kolossváry József főjegyzőt ültette a közbizalom az alispáni székbe; ennek főispánná történt kinevezetése után pedig Koller Sándor, a vármegye akkori főjegyzője lett az alispán. Majd amikor ez is nyugalomba vonult, megint csak a főjegyzővel, dr. Véghely Kálmánnal töltetett

be az alispáni állás. S amikor ettől az elvtől *látszólagosan* eltért, mint például Koller Sándornak főjegyzővé választásakor, akat az árvászekelői hívtak meg e tisztségre, akkor sem a közvetlen előmeneteleire jogosult mellőzésével cselekedte ezt, hanem úgy, hogy a mellőzni látszólag egy másfajta, de *szintén előmenetelben* részesítette.

Ami a vármegye közönségét a stabilitás eme helyes elvének alkalmazásában vezette, az igazságosság és méltányosságunk általunk legutóbb is hangsúlyozott szempontja volt. Felelősségének tudatában ugyanis nem vitte volna reá a lelkiismerete, hogy az alispánok mindenkor munkatársait, az azokat helyettesítő főjegyzőket bántó mellőzésben részesítse akkor, amikor arra kiváló hivatali s közéleti működésüknél fogva okot nem szolgáltatnak. És mert egy megyei főjegyzőt, aki — mint mondjuk — alispánhelyettes minőségében elnöki darabokat is intéz, nem lehet főszofigabirói állással rekompenzálni, mint például egy aljegyzőt, mivel az neki nem előmenetel, hanem *degradálás* volna.

Szakasztott ugyanez a helyzet ma is. Dr. Bibó Károly a vármegye főjegyzője és Belák Lajos meg Kerényi Andor főszofigabirák állanak egymással szemben a jelöltségben. Bibó főjegyző hivatalából kifolyólag az alispán munkatársa volt és annak életében is, most halála után pedig még inkább az elnöki daraboknak intézője. Hivatalos működéséhez és egész közéleti szerepléséhez a legcsekélyebb kritika sem férközhetik, sőt — amiként már kifejtettük — egy nagyon nehéz és felelősségteljes reszortot: a közéletmezés ügyeit látja el a legkifogástalanabb korrektséggel, amely munkának eredményéhez hasonló a két főbíró-jelölt — jeles tulajdonaik és képességeik dacára — már hivatalos működésükből kifolyólag sem birnak felmutatni.

Vajjon rá vinné-e a hát a vármegye közönségét a lelkiismerete, a mikor a multakban a szabad választási jogát mindig a stabilitás elvével egyeztetette össze, hogy felelőssége tudatában éppen most csak *Bibóval szemben* térne el régi álláspontjától és éppen őt, a háborus közigazgatási ügyek legnehezebbikének teljesben begyakorlott, tehát azok további irányítására leghivatottabb referensét mellőzze az előléptetésnél és hűséges szárfarkodását azzal jutalmazza, hogy mel-

lőztetésén kívül lehetetlenné tegye számára még a *kárpótlást* is. Mert azt nem szükséges ismételnünk, hogy Bibót, az *alispánhelyettes-főjegyzőt* nem lehet rekompenzálni sem a pápai, sem a veszprémi járs főbírói székeivel. Ellenben mindkét főbíróit igenis lehet rekompenzálni adandó alkalommal itt a központban leendő előléptetésükkel.

Meg vagyunk győződve, hogy a vármegye közönsége ilyen igazságtalanságra, ilyen esztetikailag is csunya méltánytalanságra nem ragadtatná el magát Bibóval szemben. Sőt biztosra vesszük, hogy érett ítéletével, amely a főbíró jelöltek elvitázhatatlan érdemei között is most már okosan vonja meg a párhuzamot, Bibót fogja sikerre segíteni.

A stabilitás helyesen alkalmazott elvén már csak azért is kár lenne csorbát ejteni, mert az veszedelmes precedenst képezhetne a jövőre.

A Kerényi-párt is egy 125 névalírasú felhívást bocsátott ki jelöltjének érdekében a megyebizottsági tagokhoz, amelyben kéri, hogy a csatlakozást dr. Ovdri Ferenchez, a kijelölt értekezlet elnökéhez jelentsék be. — Meglepi az aug. 31.-ről keltezett felhívásban, hogy a „mai napon megtartott népes értekezletünk”-re hivatkozik. *Erről* az értekezletről ugyanis nem volt előzetes tudomása a másik két jelölt pártjának s csupán arról az aug. 29.-ének déli 12 órára egybehívott *pártközi értekezletről* bírtak tudomással, amelyet *ugyancsak a fenti felhívás adatai* hívtak egybe s amely csak az installáció elhuzódása miatt maradt el. Ekkor — úgy tudjuk — az a megállapodás történt, hogy az elmaradt értekezlet majd olyan napon, pl. a megyei állásfoglalás üléséskor fog megtartatni, amikor a vidéki megyebizottsági tagok szintén nagyobb számban vannak Veszprémben s módjukban lesz az értekezleten pártkülönbség nélkül *részt venni*. E helyett azonban — úgy látszik — az aug. 31.-i értekezlet tartatott meg, amely ilyen körülmények között persze hogy 125 aláírással bocsáthatott ki körlevelet.

Nini, hogyan is állunk azokkal az aláírással? Nézzük csak! Pl. mingyárt az első: *Antal Pál*. Öszintén sajnáljuk, hogy csak a nevét olvashatjuk s őt magát nem üdvözölhetjük a Kerényi-párt soraiban, mivel *már régen hősi halált halt*. Azután látunk a 125-név között olyat, akiről egészen bizonyosan tudjuk, hogy az *ellenpárt táborához tartozik*.

És komolyan hiszi a Kerényi-párt, hogy mindezzel hasznos szolgálatot tesz a jelöltjének?

Politikai hírek.

Veszprémi Hírlap lapfőigazgatója is megemlékezik legutóbbi számában Szász Károly képviselőházi elnöknek a

főispáni installáción elhangzott felszólalásával s ahhoz azt a megjegyzést fűzi, hogy — bár tiszteletreméltó volt a szándéka, de „látnia, érezni kellett, hogy a törvényhatóság ma már az aggodalmakban nem osztozik megoszthatatlanul.” — Nos, mink úgy hiszünk, hogy Szász Károly ezt egyáltalán nem láthatta és nem érezhette, sőt. Az installációs diszgyűlésen történekből nem lehet erre következtetni, mert azon nagy számban vett részt olyan ünneplő közönség (még nők is), amelynek nagy része nem volt tagja a törvényhatósági bizottságnak s a zajongás illetéktelen ajkáról jött. A törvényhatóság már a munkapárti kormány lemondása után elfoglalta álláspontját s az nem változott. Tehát felesleges olyant imputálni a törvényhatóságnak, ami nem létező.

Demokratikus követválasztás. Baranyavármegye szalántai kerületében a munkapárt jelöltje: Szily Tamás volt főispán visszalépett, mert a kormány és főispán olyan hallatlan terrorizmust fejtett ki, amelyhez képest minden korrupció, amivel a munkapárti kormányokat vádolták, kismiska volt. A főispán az odavaló munkapárt elnökét és vezető embereit egyszerűen bevonultatta katonának, a tisztviselőket áthelyezéssel fenyegette meg, ha a munkapárt jelöltjét támogatják, a gazdasági egyesületet, az erdészeket, a Dunagőzhajózási Társaság tisztviselőit és a bányászokat pedig a földművelési, kereskedelmi és élelmezési miniszter utrak vették kezelésébe. Szóval így füst a „tisztá választás” a demokrata kormány alatt. — A munkapárt interpellálni fog ez ügyben a képviselőházban.

Vázsonyi — tanulmányoz. Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter hosszabb tartózkodásra Balatonfüredre utazott, ahol az ált. titkos és egyenlő választójogot tanulmányozza. — Mivel föllesszük a miniszter úrról, hogy ősméri az általános titkosat, amit egész életében hirdetett, valószínűnek tartjuk, hogy azon tőri a fejét, miképp lehetne azt meg — nem csinálni.

Polónyi. Az őreg ex-igazságügy-miniszter is megszólalt s a nyitrai megyei főispán installációjakor kijelentette, hogy a politikai helyzet követeli a megértésen nyugvó erők egyesülését. A mai kormányrendszer teljesen inparlamentáris. Egy kisebbségi kormány, amely a többség jóakaratóból él. Létezősultsága csak úgy volna e kormányynak, ha többséget szerezne. Ez pedig csak vagy választás, vagy meg egyezés útján érhető el. Az előbbi veszedelmes a háboru alatt s csupán a radikális szárny kívánja azt, amely a terrort előre bejelenti. Az utóbbi engesztelkenységgel elérhető, ha a nemzeti érdekek védelmére minden magyar egyesül. Ő hajlandó ennek útját egyengelni.

Wilson és a Károlyi-párt.

Wilson, az amerikai Egyesült Államok ravasz elnöke, az ántánt gyámolítója elutasította a pápa legnemesebb érzéstől sugálmazott békejegyzékét. A válaszbán azzal az ántántnál megszokott hazugsággal indokolja álláspontját, hogy a német császár világaluralomra törekszik, tehát sem vele, sem a német kormányval nem lehet békét kötni. Meg kell tehát várni a központi hatalmak népeinek szándékát, mert az amerikaiak azt hiszik, hogy a békének a népeknek — legyenek bár nagyok vagy kicsinyek, gyengék

vagy hatalmasak — a szabadságra és az önkormányzat biztosságára való azonos jogain kell alapulni.

Nem lehet kétség senki előtt, hogy Wilson mit ért a fenti kijelentései alatt s hogy mi szándék vezette, amikor azokat megtette. Ő a gyenge és kicsiny népek alatt, akiknek azonos jogokat kell adni a nagy és hatalmas népekével, Ausztria és Magyarország nemzetiségeit: a cseheket, a rácokat, az oláhokat, és a többi szláv eredetű népeket értette, akikben ugyanis régen él a vágy, hogy fölfebék kerekedjenek; mert állításuk szerint Ausztriában a németek, nálunk pedig mi magyarok raboltuk el az ő földjüket a honfoglaláskor és leigáztuk őket. Szándéka pedig az, hogy amiként Anglia megselekedte az ő szövetségével és forradalmat szított Oroszországban, azonképpen Wilson hazug kijelentéseivel belviszályt akar előidézni Ausztria-Magyarország különböző ajku népei között és össze akar vesztetni hű szövetségeseinket Németországgal, amelyet a béke akadályozója gyanánt állít elibénk. És legvégül ezzel elő akarja segíteni az ántánt győzelmét fölöttünk, ami bizony nem lehetne kétséges, ha mi idehaza is a némettel is összemarakodva, egymást cibálva-fojtogatva hengergöznénk a sárban.

— Ácsi, — lehetne az amerikai elnöknek erre az alattomos, gonosz törekvésére a rövid válaszunk. Látjuk a cselzővényedet gonosz Wilson, de nem ülünk fel neki, ha még oly hön óhajtjuk is a békét. Nem fogunk összeveszni sem idebent, sem dicső szövetségeseinkkel, hanem együttes erővel addig fogunk püfölni benneteket, el-lenségeinket, amig meg nem puhultok a békére.

De vajjon ez-e a válaszuk? Igen elszomorító és veszedelmes jeleségeket kell észlelnünk e válasz helyett.

Amig Ausztriában az alkotmányt a csehek javára fogják megváltoztatni és e célból csupa cseh politikuskokat vettek be az új minisztériumokba, az alatt Magyarországon a gróf Károlyi Mihály vezetése alatt álló 48-as függetlenségi párt örömmel üdvözli Wilson választát és lapjai egymást licitálják túl annak, mint a béke egyedüli lehetséges alapjának dicsőítésében.

Megdermed ereinkben a vér annak láttára, hogy akadnak magyar emberek, akad magyar párt, amely az Árpád apánk által hőiesen elfoglalt magyar földet hajlandó volna a nemzet ellen-ségei között felosztani és az amerikai elnök erre irányuló szavainak bérenc lapjai által hozsannát zengedez. És ez a párt nem áttálja a 48-as függetlenségi jelzöt bitorolni és magát Kossuth Lajos eszméi letéteményesének nevezni.

Hát ide jutottunk már, hár enyire elsülyed a magyar? Azért élt Kossuth Lajos, Széchenyi István, Deák Ferenc? Azért szenvedett bitóhalált a hős 13 aradi vértanu és azért áldozta fel életét 48-ban a többi dicső félisten, hogy ami a magyaré volt ezeréven át, hogy

a szent hazát, amelyet török-tatár s minden más reánk törő hadak ellenében dicsőségesen megvédelmeztük, azt most szétosszuk rongy, idegen, nációk között? Azért véreznek fiaink ezrei negyedfél éve a csatatéren, ezért kerggettük ki a betörő muszkát, a hitszegő olaszt, a rabló oláh csordát hazánk területéről, hogy amit nem bírtak fegyverrel elragadni tőlünk, azt most önként felajánljuk nekik? Ezért hoztunk tengernyi élet és pénzáldozatot?

S vajjon miért olyan sürgős a békekötés nekünk, hogy még földünk feldabolása árán is kívánjuk azt? Rosszul állunk talán, megverték bennünket? Nem igaz! Diadalt diadalra aratnak a hatalmas németekkel szövetségelt seregeink és hadaink győzelmesen nyomulnak előre az ellenség területlein. Azoknak az érdeke, hogy békét kösse-nek, de mivel most meg vannak verve s ha most kötnék meg a békét, igen sokat kellene fizetniök — hát azért megpróbálják előbb, hogy országainkat züllésbe kergessék és az erős német szövetségtől elszakítsanak külön-külön, aztán már könnyen elbánnak velünk.

Nem, ez nem történhetik meg! Nem szabad eltűnnöd magyar nép, hogy amig fiaid hősi karja meggyőzhetetlenül védi országod határait, az alatt idebent egy hitvány párt, amely már a háboru előtt is paktált a muszkával és franciával, elalkudja a drága véren szerzett jogaidat. Mert ha ezt eltűrnöd, ha a gyalázatos árulásnak nem vetsz gátat idejében, akkor igazán nem érdemelsz mást, mint ami a sor-sod lesz: a rabigát!

Hirek.

Katonai kitüntetések. Ő császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott a 3. oszt. vas-korona rendet a hadidiszitménnyel és a kardokkal díjmentesen: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül: Kálmán Imre 31. honvéd gyalogezredbeli századosnak; a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a hadidiszitménnyel az ellenség előtt teljesített kitűnő és önfeláldozó szolgálatai elismeréséül dr. Mérey Béla a 41. h. nehéz tábori tüzérezrednél beosztott 6. h. gy. ezredbeli törzserosznak; a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadidiszitménnyel és kardokkal az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül: Merz József 31. h. gy. ezredbeli tart. hadnagynak.

Adomány. Dr. Rainprecht Antal Veszprém vármegye főispánja megyebeli 10 támasz nélküli maradt harctéren elesett katona családjának segélyezésére is 1000 koronát adományozott.

A főispáni installációkor az este rendezett fáklyaszene alkalmával dr. Komjáthy László, Veszprém város polgármestere által elmondott szép beszéd, helyszűke miatt kimaradt a legutóbbi lapunkból. Most lekö-zöljük.

Méltóságos Főispán Ur! Kedves Barátom!

Nekem jutott az a kiválóan megtisztelő feladat, hogy szeretett városunk ünneplésedre egybegyűlt polgárai nevében köszönetet mondjak Méltóságodnak.

Hálás köszönetet mondok elsősorban azért, hogy székvárosod polgárainak ezen nem hivatalos, de szívből őszinte üdvözlését oly kiváló szíveséggel fogadtad.

Viszketegség, sömör, rüh

leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Flesch-féle eredeti

„BARNA-ZSIR“

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-félét kérjünk.

Próba tégely 1-60 K, nagy tégely 3 K, családi tégely 9 K.

Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél Dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerára, Győr.

„Perpetuum”

egyetlen barnaszénnel fűthető
folytonos kályha.

A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarékosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Éjjel-nappal egyenletes, kellemes meleg! Pontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs szag! Nincs por! Nincs kezelés! Évente csak egyszer kell be-
fűteni!

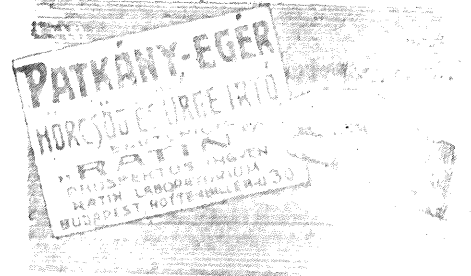
HIRSCH és FRANK

Budapest—Salgótarjáni gépgyár és vasúttöde r. t.
BUDAPEST, VI. Aréna-ut 128.

A 7. honvéd pótléteg gazdasági hivatala elvállalja bármily mennyiségű réznek és egyéb takarmányaeműveknek részért való lekaszáltatását

és önszetakarítását.

Érdeklődők jelentkezzenek fenti hivatal Veszprém, Kossuth Lajos-utca 42. szám alatti irodájában.

HIRDETÉSEKET
FÖLVESZ
A KIADÓHIVATAL.

A földművelésügyi miniszterium által körlevélben „Raffia” helyett ajánlott

szőlőkötözőfonal

100 százalékos nátrón cellulosa-ból, elismerten megbízható minőségben, bármily mennyiségben legjutányosabban megrendelhető

Salgó és László cégnél

Budapest, V., Nádor-utca 20.

Mechanikai szövőde.

Zsák-, ponyva- és impregnálógyár.

Gyár Óbudán. Telefon: 160-82. és 163-16.

Sürgőnycim:

MAXALGÓ BUDAPEST.

Eredeti svéd gyártmányu

WIKING aratógépeket,

kaszáló, marokrakó és kévekörtőgépeket szállít a Magyar Általános gépgyár R. T. Budapest, VI., Váci-ut 141.

Telefon 45-15.

Sürgőnycim: Magomobil.

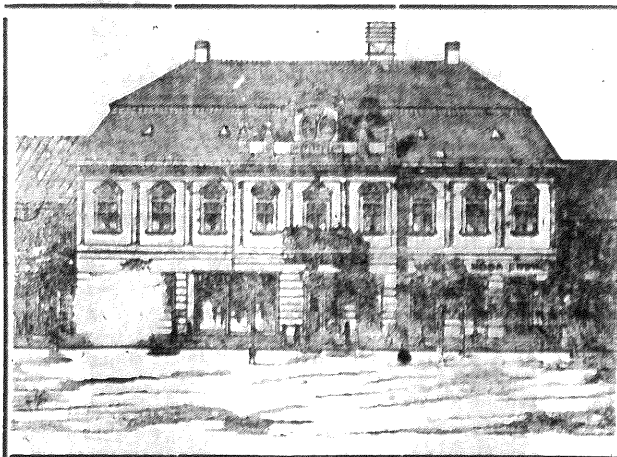
Nagy tartalékrész raktár.

Névjegyek, stb.

mindenféle

könyvnyomdai

munkákat

izlésesen

és

jutányosan

készít

PÓSA ENDRE könyvnyomdája

VESZPRÉM, Rákóczi-tér 3. szám. (Saját ház.)

Könyvkereskedés.

(Telefon 93.)

Könyvkötészet.